

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De eucharistia Sermo terti[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

De Eucharistie sacramēto

vocatus est per quēdā deuotū militem vt iret ad aliū altare si uellet sic z idē miles videre ch̄m in forma pueri. Et r̄ndit rex q̄ nō iret addēs verbū maxime fidei z re latu dignū. Quia si scirem retro me an/ rem dām in cruce eo mō q̄ fuit in parasc/ ue; nollē me uertere vt eū corporeis ocu/ lis aspicerē eo q̄ fidei meritū amitterem. Hoc dixit q̄ sacerdos cui⁹ missam audie bat iam p̄secrauerat. O mira ch̄i ben/ gnitas seipm dat nob. Sz qm̄ horreret hō sumere carnē z sanguinē ch̄i in p̄ria specie; atq; vt fructuosius seipz del. Ido sub specie panis z uini p̄ccelat. O q̄ di ligendus est a nobis. j. Jo. iij. Diligam⁹ deū qm̄ ipe p̄or dilexit nos.

Tertius articulus. Quōd, zc. q̄ certi eē debem⁹ de ch̄i p̄ntia in hoc sacra/ mento licz nō uideamus. Caueam⁹ q̄ ne simus ingrati tāte beniuolentie. Lex em̄ dicit q̄ p̄pter ingratitudinē p̄uandus est q̄ p̄ntia. L. de reno. dona. l. j. Et. xxij. q. v. de forma. circa finē. Propone para/ bolā de rege q̄ cū p̄plo ab hostibz libera/ to uult in simplici habitu manere nō oñ/ dens suā maiestātē; sz p̄muni p̄plo se con figurans; nonne talis multū ē amādu⁹ z laudand⁹. Expone de ch̄o q̄ postq̄ nos redemit uoluit manere nobiscū sub specie sacramētali. Notādo illud Ber. p. de epi. Quāto se minorē facit in hūanitate; tāto maiorē se exhibet in bonitate. Et q̄nto p me uilior; tāto mihi charior est.

De eucharistia Sermo tertius.

Qui mādu cat zc. Qui māducat meā carnē z bibit meū sangui nem in me manet; z ego in eo. Jo. vj. Tri plex est ibi cōtēplanda inextimabilis libe ralitatis beniuolentia.

Prima sacramētalis refectōis cū dicit. Qui mādu. me. carnē zc.

Secunda cordialis adhesionis scz cū ch̄o cū dicit. in me manet.

Tertia spūalis inhabitatōis scz dei in hoīe. cū dicit. z ego in eo. De p̄mo Dat. xxvj. Accipite z comedite; hoc est corpus meū. De scdo Jo. xv. Manete in dilec

ctōe mea. De tertio. Hier. vij. Bonas facite uias uestras z inhabitabo uobiscū. **P**rimus ar. An sacm̄ eucharistie sit vnū; nō; qz in eucharistia sūt pla signa. s. spēs panis z uini z duplex p̄secra tio materie. Lōra. h̄ ē sacz eecastice uni tatis sz sacm̄ similitudinē tenet rei cui⁹ est signū. **R**ndz Tho. in. iij. pte sū. q. lxxij q̄ hoc sacm̄ multa qdē materialit̄ est sed vnū est formalit̄ z p̄fectiue siue integra/ tiue. Et duob⁹ em̄ signis p̄cialibz integra tur: vnū totale signū rep̄ntās p̄fectā ante refectōnē. Hec ex thoma. **P**ro funda. Libenter inq̄rere debem⁹ de tam salutis fero sacramēto. Sed heu p̄les citius in/ quirūt de inanibz; p̄tra q̄s P̄s. **Q**ui ras hoīm; o q̄ntū est in rebz inane. **P**ro certeytili⁹ est inquirere de sacramētis q̄ de rebus terrenis. **U**n̄ de sacramēto eu/ ch̄ristie querim⁹. An sit vnū. Ad cuius determinationē ualere p̄r: qd̄ P̄s dicit v. Heraphy. triplicē eē unitas. Indiu/ sibilitatis; p̄trinitatis; z ordinis. Dicere em̄ possum⁹ q̄ in h̄ sacramēto ē unitas or/ dinis ad vnū: uicē finē. s. spūalē aie refe/ ctionē. Cui satis p̄cordat quod dicit Tho mas ubi supra z v̄s. Et r̄sione aie p̄clu dit: q̄nta sit erga nos ch̄i pietas z dulcē/ do q̄ tm̄ sacramētū tam decētē tā nobis utilit̄er p̄ plena aiaz refectōne instituit. **I**do bñ canit h̄y⁹ Jesu n̄ra redēptio panis potus fidelū mel melos iubilatio cordis oris z aurū. Que te uicē clemētia vt nos in hac miseria; carne cibares p̄ria iūgēs imis celestia. Tu redēptor tu p̄cū tu nō bis es p̄uū. zc. **O** miseri p̄ctores; q̄ nō recognoscit; tā singularē dei beniuolentiā; imo q̄ nō ueremini offendere tāti dñi ma/ iestātē. **O** luxuriosi; ysurarij; blasphem̄. zc. h̄e nō estis digni cōparere corā eo nōp tā dulcē uisitante in hoc sacramento in q̄ etiā habem⁹ remēorari quōd p̄ nob mor tu⁹ est. **U**n̄ nō est adoranda aut suscipiē da eucharistia absq; tali recozdatōe dñi ce passōis. **F**igura. Exo. xij. **P**receptū fuit vt d sanguine agni poneret sup v̄trū qz postē z in suplimariibz domoz. Spūa liter. postes sustinētes edificū spūale sūt fides z spes formate. **U**n̄ Heb. vj. **S**up damētū fidei stat **I**bidem. **S**pern licet ancozā aie habem⁹ tutā atq; firmā. **Q**ui

demus itaq; ponere de sanguine chri sup
fidem indubitater crededo ipm p nostra
redemptioe effusum z sup spem nam q ex
chri sanguine pcpue firmitate. Super
liminaria aut domo anie sunt intellectus
z volutas q limri debet chri sanguie. De
bet em ho in sacramento hoc p fiderare p
intellectu dni passionis: z sic ad ei amorez
necedi p affectione z volutate. Juxta illd
Augustini. O aia dilige eu a q factum di
lecta es.

Secund ar. In pcedenti zc. hic per
rationu approbatione no demonstra
tuaz: s; p uasuaaz. Et ad positu addu
ci pnt tres pcpue ratios.

Prima ex mundi creatioe.
Secunda ex corporis chri pceptoe.
Tertia ex reru comunicatioe.

Prima igit zc. Magis em videt q vnuz
ens querti possit in aliis q q d n ente fiat
ens. Si q potuit deo p creatione de ni. N
lo oia facere: mlto magis conuertere pot
pane in carne sua zc. Amb. li. de sacrame
tis. De totu mundi opib; legimus qz ipse
dixit z facta sunt: p madauit z creata sunt
Sermo igit q potuit qd no erat ex nihilo
facere: nuqd no potente ea q sunt in id mu
tare qd no erat. No em in nouas natu
ras rebus dare q; mutare. Hec ille. Cre
dendu igit q cu dicit dñs. Hoc e corpus
meu. z Hic est calix. zc. pane z vniu puer
tit in carne z sanguine suu: z vim eandem
trassubstantiaua p bis illis pculit in poste
ru. Chyso. Sicut illa vox q dicit. Crescite
z multiplicati. z reple. terra: semel dicta p
stat cuicis creaturis incrementu. Sic ista
semel dicta p oes mensas ecclesie vsq; in
hodiernu die z vsq; ad eius aduetu pre
stat sacrificio firmitate. Hec ille. Ipe est
q chris q psecrat: sacerdos minister tm est
Qu cu tibi ministrat sacm; no attendas
manu ministris s; ipsius chri. **S**ecundo ro
sumitur ex corporis chri pceptioe. Et hec
ponit ab ambrosio vbi s di. Quid hic q;
tis nature ordine in chri corpe cu pter na
turam ipe dñs sit pceptus z natus ex vir
gine. **T**ertia ro sumitur ex rez comuta
tioe. Nam legim p diuina pte sepius
imutata ee rez natura. Ambro. de psec.
dist. c. Reuera. Quas vt mur exemplis
vt pbem? hoc no esse qd natura formauit

sed qd bndictio psecrauit: maioris vim
esse bndictionis q nature qz bndictione
etia ipa natura mutatur. Noe virga te
nebat moyses pccit ea z facta e serpens.
Rursus apphendit cauda serpētis z i vir
ge natura reuertit. Currebat egypti flu
mina puro meatu aquaz subito de fontu
venis sanguinis cepit erupere nec erat po
tus in fluujs. Rursus ad pphete pceces
cruoz cessauit aq; natura remeauit. Cir
cūclusus erat vndiq; ppl's hebreoz: hinc
egyptus vallatus: inde mari clausus. Vir
gam leuauit moyses: separauitq; se aq; et
in muroz specie se pgelauit atq; inter yn
das via pedestris apparuit. Jordantis co
uersus retrorsu cōtra natura in sui fontis
reuertit exordiu. Sitiebat ppl's p m: te
rigit moyses petra: z aqua de petra fluxit
Barath fluuius amarissim⁹ erat ita vt
sities ppl's bivere no posset. Dixit moy
ses lignu in aqua: z amaritudinē suā aq;
natura depoluit. Aduertim⁹ q maiorē ee
grāzq; natura. Si tātū valuit hūana dñ
dictio vt natura puerteret: quid dicemus
de ipa psecratioe diuina vbi ipsa pba dñi
saluatoris operant. Hec ille. **E**xempla
multa habem⁹ hui⁹ pītatis pfirmatiua.
Refert albertus de prussia eps: q qdam
mulier venit ad eū pītēs q diabol⁹ non
pmitteret eā credere in sacm altaris. Et
cū accepisset ipm posuit ante porcos. Et
ecce mix: oēs porci genua flexerunt z ad
orauerūt. Hec autē misera voluit ampli⁹
experiri: z posuit corpus chri sup veru et
assauit iuxta ignē. Et ecce gutte sanguinis
abunde fluere ceperūt. Hoc facto misera
adhuc nō cōtenta accepit corpus chri et
fodit in terrā: z sanguis nīm⁹ sup terram
emanare cepit qsi extra terrā ebulliendo.
Ad qd p pūcta credidit z supradicto epo
p fessa ē pctm suū z perpetuā penitentiāz
ab eo suscepit. **H**abem⁹ igit pītaz huius
sacramēti mlta testimonia q si oia decēt
sufficere v; p bñ chri. **M**att. x. vj. Hoc ē
corp⁹ meū. **H**oc vīz pētū sub specte pās
Tertiu ar. Audistis q; benigne vult
dominus nobiscum esse. Forte in B
presumitis dicētes. Corpus chri sumi
mus et adoramus quod est abus vite.
Nāz ipse dixit. Qui manducat hunc pa
nem viuet in eternum. Audite quod Lex

De eucharistie sacro

dicat. ff. de minorib. l. Auxiliū. in fi. Fru-
stra legis inuocat auxiliū: q̄ p̄misit in legē
Et de reg. iu. Tertū est q̄ is p̄misit in le-
gem q̄ verba legis amplectēs p̄m̄ legis
nitif voluntatez. Pone casum. xij. q. iij.
Pleriq̄: Propone talē similitudinē. Hada
uit rex et legē posuit dicēs. Quicūq̄ ve-
nerit ad me induit vestē humili vt meū
comedat: vita viuet z honorabit. Venit
vnus regis pditor: fauēs et seruicēs aduer-
sario. Qui dep̄hensus: morti dānat̄ est.
Nec valuit q̄ obiecit legē a rege statutaz:
qz faciebat p̄tra legis intentionē. Rō em̄
legē erat p̄federatio habēda cū rege. Ex-
pone z applica notādo sūb Bern. in p̄so-
na ch̄i. Quid est q̄ inimico meo vestroq̄
potius vultis seruire q̄ mibi.

De eucharistia Sermo q̄rtus.

Qui mandu-

Quicūq̄ manducat me ipse
viuet p̄pter me. Jo. vi. q. vi.

Est ex se habeat cam mortis: tñ viuet p̄p̄
me. Prop̄t me inq̄ trip̄l̄r: Effectiue: for-
maliter. s. exēplarit: z finalit. De p̄mo Jo.
an. x. Vita eternā do eis. De sc̄do Jo. xij
Qui mibi ministrat me seq̄tur. i. viuat iu-
sta exēplar qd̄ dedi ei. De tertio Augul.
xy. de tri. Ad ip̄m referri dz totū qd̄ viuūt

Primus arti. An nobilitior sit potētia
p̄ficiēdi corp̄ ch̄i data sacerdoti q̄
p̄tas p̄cipiēdi collata p̄gini matrī: Sic
Quia act̄ illi potētie nobilitiorē h̄z ter-
minū. s. corp̄ ch̄i impassibile z gl̄iosum.
Beata aut̄ virgo p̄cepit corp̄ ch̄i passi-
bile z mortale. Contra. Digni⁹ est esse
dei matrē q̄ esse sacerdotē. R̄ndet Bo-
nauen. in. iij. di. x. q̄ simplic̄ loq̄ndo vir-
tus p̄cipiēdi multo nobilitior est et excel-
lentior. Tū qz subiectū suū magis nobilit̄
rat. Multo em̄ matris est esse dei matrēz
q̄ esse sacerdotē. Tū qz actio est p̄clarior.
Matris em̄ est p̄cipere q̄ p̄ficere: qz ter-
minus actionis. vtz ip̄m corpus ch̄i pl̄
accepit a p̄cipiente matrē q̄ a p̄ficiēte sa-
cerdote. Hec Bonauē. Pro fundamē-
to. Deo facta sunt om̄ia Quidi⁹ de arte
facile est om̄ia posse deo. Et Aristo. lib.
de regimine p̄ncipū. Deo nihil est diffici-

le: sed nec sine eo aliqd̄ est possibile. Tñ
eadē potētia est potētia dei q̄ est facta cor-
poris ch̄i p̄ceptio: et qua fit eius p̄scra-
tio. Sed actio est de potētia creature cor-
municata. An nobilitior zc. Dic r̄sionē vt
sup̄. Post r̄sionē aut̄ dicas: q̄ quis sit
matris p̄cipe q̄ p̄ficere. Valde tñ mirabi-
le est p̄ficere: vbi tot p̄currunt mirabilia.

Primū qz panis p̄uertit in corp̄ ch̄i:
et illa est p̄uersio totius substantie in totaz
substantia

Secūm qz tantū corpus later
sub modica specie.

Tertū qz accidentia
sunt ibi sine subiecto

Quarto qz nō auge-
tur corpus ch̄i ex multitudine aut magni-
tudine hostiaz nec minuit̄ ex eaz sumpti-

Quintū qz idē corpus sim̄ est in plu-
ribus locis. Sextū cū diuidit̄ hostia: nō
diuidit̄ corp̄ ch̄i: sed integrū manet s̄b

Septimū qz cū ampl̄ nō
sit ibi substantia panis vel vini: tamē acci-
dentia eundē que prius habēt effectū: vt

Octauū qz cū desinūt ibi esse species: ibi etiā des-
nit esse corpus ch̄i: s̄t̄i z sanguis

Nonū qz quādo tenet̄ hostia in manibz videtur
oculis: corpus ch̄i nec tangit̄ manibus
nec oculis videtur. sed hoc tñ circa speci-

Es agitur: sicut et quādo diuidit̄ hostia.
Cum itaqz sint tot huius sacramēti mira-

Licet magis sit esse dei matrē q̄ sacer-
dotem: tamē magna est dignitas sacerdo-

Tis. Aug⁹. Venerāda sacerdotū digni-
tas in quoz manibus velut in ytero vir-

Ginis filius dei incarnat̄. Videant itaqz
sacerdotes sui officij dignitatē qd̄ plus q̄

Angelicum esse videt̄. Unde et vita sacer-
dotis spiritualis esse debet: et q̄ntum pos-

Sibile est angelica. Heu heu q̄miseri sunt
sacerdotes qui viuūt carnaliter: sicut sūt

Lubi et gulosi malo suo exemplo plebez
trahentes in ruinā. Bern. Heu heu one

Jesu: mala eoz p̄ueriatio: est misera ple-
bis tue subuersio. Cū etiā sit tāta sacerdotū

Dignitas videāt laici q̄grauiter offendūt
q̄ sacerdotes vilipendūt z cōtemnūt. Cū

Dicat Sapiēs Eccl̄. vij. Honorifica sacer-
dotes. Dh. ph̄dolo: hodie sūt mlti de il-

Lis de quibz dicit̄. j. q. j. ca. Multi. Multi
seclariū cum plus sacerdotū vitā q̄ suam
p̄spiciūt magnū p̄cept̄ sacroz crimē icur-
rūt. Hāc ei trabe v̄lneratos oculos h̄nt